

## Opgave 4 Politieke keuzes en veiligheidsbeleid

*Bij deze opgave horen tekst 9 en figuur 1.*

### Inleiding

Vanaf 2008 kreeg Nederland last van de wereldwijde economische crisis. De inkomsten van de overheid liepen terug en de uitgaven namen toe. In opdracht van de regering deden verschillende ambtelijke werkgroepen voorstellen aan de politiek om twintig procent te bezuinigen. De werkgroep Veiligheid en terrorisme deed bezuinigingsvoorstellen op het gebied van veiligheid en rechtspleging. In tekst 9 licht de secretaris van deze werkgroep, Bert Berghuis, in een interview enkele bezuinigingsmogelijkheden toe.

*Lees de regels 1 tot en met 18 van tekst 9.*

- 4p **22** Geef met behulp van het begrip medialogica een verklaring voor het ontstaan van de veiligheidsparadox zoals beschreven in de regels 6-14 van tekst 9. Betrek in je antwoord drie kenmerken van het begrip medialogica.

Berghuis meldt dat de afgelopen jaren de criminaliteit sterk is afgenomen (zie regels 6-7). Dit geldt vooral voor de veelvoorkomende criminaliteit zoals diefstallen en vernielingen.

Er zijn verschillende manieren om de omvang van diverse vormen van criminaliteit in een bepaald jaar in beeld te brengen.

- 1p **23** Welke methode wordt vooral gebruikt om daling of stijging van de **veelvoorkomende criminaliteit** in beeld te brengen?
- 4p **24** Leg uit waarom vooral deze methode van gegevensverzameling over criminaliteit gebruikt wordt. Maak in je uitleg een vergelijking tussen deze methode van gegevensverzameling met **twee andere methodes** van gegevensverzameling over criminaliteit.

*Lees regels 19 tot en met 45 van tekst 9.*

Berghuis verwacht dat meer mensen hun motorrijtuigenbelasting betalen als het voorstel van automatische nummerplaatregistratie (ANPR) wordt overgenomen.

- 4p **25** Welke twee theorieën ter verklaring van criminaliteit ondersteunen deze verwachting van Berghuis? Leg elke theorie uit.

Het voorstel voor een bredere inzet van systemen van automatische nummerplaatregistratie (ANPR) is opgenomen in het regeerakkoord van het kabinet-Rutte. Bij uitbreiding van opsporingsmogelijkheden doet zich vaak het dilemma van de rechtsstaat voor.

- 4p **26** Leg uit dat het dilemma van de rechtsstaat aan de orde is als de ANPR wordt ingezet voor opsporing van strafbare feiten.

*Lees de regels 46 tot en met 67 van tekst 9 en zie figuur 1.*

Berghuis zegt dat er door demografische ontwikkelingen minder heroïnejunkies zijn, zodat er minder criminaliteit gepleegd wordt. Maar demografische ontwikkelingen leiden ook op andere manieren tot minder criminaliteit (regels 63-67).

- 1p **27** Maak aan de hand van figuur 1 duidelijk welke demografische ontwikkeling de daling van de criminaliteit zou kunnen verklaren.
- 4p **28** Leg uit hoe deze ontwikkeling zou kunnen leiden tot minder criminaliteit. Maak gebruik van **twee** theorieën of verklaringen voor crimineel gedrag.

## Opgave 4 Politieke keuzes in het veiligheidsbeleid

### tekst 9

#### “Bezuiniging noopt tot harde keuzes in de veiligheidszorg”

(...) Een nieuw kabinet bevindt zich bij het bepalen van eventuele bezuinigingen op de veiligheidszorg in een spagaat. Dat is volgens Berghuis terug te voeren op de veiligheidsparadox: “De criminaliteit is de afgelopen jaren sterk afgenomen. Als je mensen naar hun eigen veiligheidsgevoel vraagt, geven ze aan zich veiliger te voelen dan rond de eeuwwisseling. Vraag je hen echter naar de veiligheids-situatie in Nederland in het algemeen, dan stellen ze dat het daarmee slecht is gesteld. Deze paradox leidt tot grote omzichtigheid in het publieke debat. Dat zag je ook tijdens de verkiezings-campagnes. Praten over minder blauw op straat en dergelijke is niet populair.” (...)

#### **Kentekenherkenning**

Meer en beter gebruikmaken van moderne informatie- en communicatie-technologieën biedt volgens de werkgroep ook kansen voor het verbeteren van de efficiency. Zo lijkt het benutten van de automatische nummerplaat-herkenning (ANPR) de overheid profijt op te kunnen leveren. Met automatische kentekenherkenning kan de politie gescande kentekens op automatische wijze vergelijken met de kentekens die al in bestanden zijn opgeslagen. De politie kan op die manier onbetaalde boetes vaststellen en nog verschuldigde belastingen. De grove

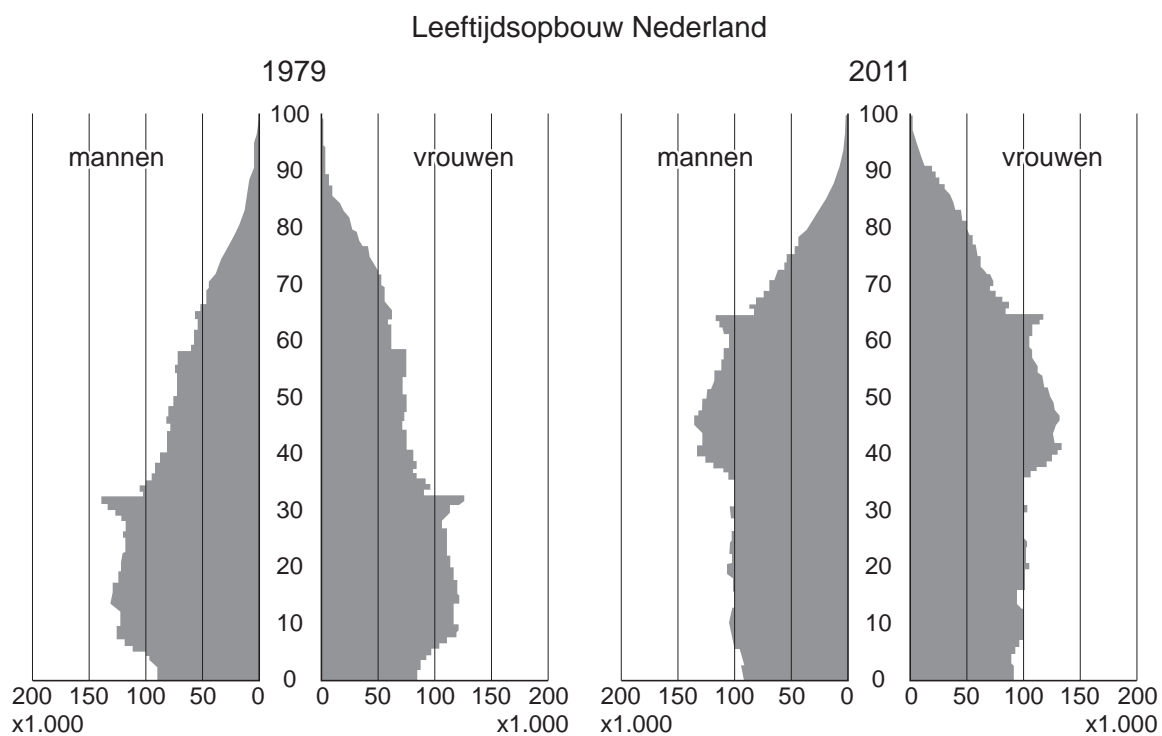
35 schatting mede op basis van enkele experimenten, is dat structureel gebruikmaken van deze controletechniek 15 miljoen euro extra oplevert aan strafrechtelijke inkomsten en leidt tot 40 160 miljoen euro minder belastingontduiking. (...) Berghuis: “Automobilisten willen niet het grote risico lopen te worden geknipt. Daarom zijn ze veel meer bereid hun motorrijtuigenbelasting te betalen.” (...)

#### **Daling criminaliteit**

In de afgelopen vijftien jaar waren de maatschappelijke zorgen over veiligheid groot en was de overheid bereid daarvoor diep in de buidel te tasten. (...) Sinds het aantreden van het eerste kabinet-Balkenende in 2002 is de criminaliteit over een breed front sterk gedaald, zowel de lichte vormen van criminaliteit, als beroving, verkrachting en moord. “Maar”, zegt Berghuis, “er is geen een-op-een-relatie van geld en beleid met de daling van criminaliteit. Ook andere ontwikkelingen hebben eraan bijgedragen dat het kabinet zijn doelstelling heeft gehaald om de criminaliteit met 25 procent terug te dringen.” Berghuis noemt als eerste de veranderde drugsmodes en de demografische ontwikkelingen die ervoor hebben gezorgd dat de heroïnejunk goeddeels is verdwenen.” (...)

*bron: Yvonne van der Heijden, Interview met raadgever Bert Berghuis over bezuinigingen en veiligheid “Bezuiniging noopt tot harde keuzes in de veiligheidszorg”, gepubliceerd in Secondant, juli, augustus 2010*

figuur 1



bron: CBS